

Täysistunto

Keskiviikko 19.10.2022 klo 13.59—20.58

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030

Hallituksen esitys HE 211/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Saarikko.

Keskustelu

14.03 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että olemme kaikki tässä salissa sitä mieltä, että Suomen kilpailukyky ja hyvinvointi perustuvat osaamiselle, tutkimukselle ja innovaatioille. Tki:llä on ratkaiseva merkitys tuottavuuden kasvussa, elinkeinoelämän uudistumisessa ja hyvinvointimme luomisessa. Tki-toiminta luo myös ratkaisuja suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin, kuten ilmastomuutoksen torjuntaan tai hyvinvointipalvelujen tuottamiseen ikääntyvässä Suomessa. Hallitusohjelman ja pari vuotta sitten hyväksytyn tki-tiekartan mukaan Suomen yhteinen tavoite on nostaa t&k-menot 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan t&k-menojen bkt-osuus oli viime vuonna 2,9 — tavoitteena siis 4, ja sinne on vielä matkaa.

Arvoisa puhemies! Tki-toiminnan kasvattamiseksi hallitus esittää säädettäväksi lakia valtion t&k-toiminnan rahoituksesta. Laissa säädettäisiin valtion talousarvioon vuosien 2024 ja 2030 välillä otettavien t&k-toimintaan tarkoitettujen valtuuksien ja määrärahojen yhteismäärästä. Erittäin merkittävä päätös tulevien hallitusten kannalta. Valtuuksien ja määrärahojen määrää lisättäisiin tasaisesti vuosittain, ja lisäysten tulisi johtaa siihen, että valtion rahoituksen määrä silloin vuonna 2030 vastaisi 1,2:ta prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. No, mistä tulee tuo 1,2? Julkisen sektorin osuus 4 prosentin t&k-tavoitteesta on kolmannes eli prosenteissa 1,33. Suomessa julkisen sektorin osuudesta valtio on käytännössä se valtaosarahojittaja, noin 90-prosenttisesti, joten valtion t&k-rahoituksen tulisi nousta 1,20 prosenttiin bkt:stä. Valtava painoarvo on edelleen yksityisen rahan liikellelähdöllä. Ideana on siis saavuttaa 4 prosentin tavoite valtion suhteellista osuutta muuttamatta. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää myös yksityisen sektorin t&k-investointien merkittävää kasvua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

Arvoisa puhemies! Lakiin rakennettu ura tarkoittaa, että t&k-rahoituksen tulisi kasvaa käytännössä siis vuoteen 2030 mennessä noin 1,8 miljardilla eurolla vuoteen 2023 verrattuna. Valtion t&k-rahoitus nousisi tällöin yhteensä 4,2 miljardiin euroon. Vuosittain valtuuksien ja määrärahojen lisäyksen tulisi olla noin 260 miljoonaa euroa edellisen vuoden tasoon nähden. Siis, hyvät kansanedustajat, tämä tarkoittaa tulevien hallitusten kannalta erittäin merkittävää taloudellista sitoumusta, siis sitä, että tästä hetkestä vuoteen 2030 me käytämme tällä sitoumuksella, tällä lailla, vuonna 2030 yhteisistä varoistamme kaikissa olosuhteissa 1,8 miljardia euroa enemmän tki:hin kuin nyt. Tämä on valtavan painokas sitoumus tältä salilta.

Arvoisa puhemies! Esityksen mukaan valtioneuvosto seuraa julkisten ja yksityisten tutkimus- ja kehittämismenojen kehitystä eli sitä, toteutammeko me tätä tavoitetta, me ja myös yksityinen rahoitus. Vuosittaiset t&k-rahoituksen korotukset voidaan tehdä pienempinä, jos myöskään yksityinen sektori ei panosta sovitulla ja ennakoidulla tavalla eli t&k-menot yksityiseltä ovat vähemmän kuin se heille varattu kaksi kolmasosaa kokonaisuudesta. Tämä lasketaan Tilastokeskuksen kolmen uusimman vuositilaston keskiarvon mukaan. Korotuksen vähentämisen sijaan t&k-toimintaan tarkoitettuja valtuuksia ja määrärahoja voidaan sitten kohdentaa uudelleen tavalla, jonka arvioidaan edistävän yksityisen sektorin investointeja. Eli mikäli yksityinen raha ei lähde liikkeelle, tätä rahoitusta valtio voi kohdentaa ikään kuin kannusteina, että myös yksityinen raha lähtee panostuksia tutkimukseen ja kehitykseen, uuden luomista Suomeen, toteuttamaan nykyistä paremmin.

Totean vielä, arvoisa puhemies, että tuo valtion 1,2 prosentin t&k-rahoituksen tavoite koskee suoraa t&k-toiminnan rahoitusta, johon ei kansainvälisten standardien mukaan lasketa t&k-verokannustimia, jollaista myös hallitus valmistelee, tai muita t&k-helpotuksia.

Arvoisa puhemies! Laissa siis säädettäisiin samalla myös valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen käytön pitkäaikaisen suunnitelman laatimisesta. Ei oleellista ole pelkästään raha vaan myös se, miten ja millä tavoin se kohdistetaan, millainen yhteiskunta on ympärillä, jotta yksityinen raha lähtee liikkeelle, ja mitä on tutkimus- ja kehittämistoiminta, joka tuottaa tämän tuloksen. Laissa rahoituksen pitkäjänteisyyttä lisättäisiin vielä laatimalla aina vaalikautta pidempi suunnitelma, joka vahvistaisi valtion sitoutumista t&k-toimintaan, sen rahoitukseen, ja samalla se suunnitelma täsmentäisi rahoituksen käyttöä ja sisältöä. Varsinaiset valtuuksien ja määrärahojen lisäykset ja kohdennukset tehtäisiin kuitenkin aina tietenkin osana normaalia talousarvioprosessia. Tarkoituksena on, että tämä laki astuisi voimaan jo ensi vuoden alussa ja sitä seuraava hallitus pääsisi soveltamaan ensimmäisen budjettinsa yhteydessä suunnitelman laadittuaan vuodesta 2024 alkaen.

Haluan lopuksi vielä kiittää kaikkia hallituspuolueita sitoumuksesta tämän tutkimus- ja kehittämistoiminnan merkittävyyteen. Oletan, että siihen vaikuttaa kaikilla vahva historian muistijälki Suomen talouden vaikeiden aikojen kääntymisestä paremmaksi 90-luvulla, kun nousimme lamasta uutta luomalla, rakentamalla yrittäjyyttä, talouden kasvua, nimenomaan panostamalla tutkimukseen ja kehitykseen. Me olemme olleet pieni maa, avoin vientitalous, jonka menestys on aina nojannut uuden luomiseen, osaavaan väkeen, koulutukseen ja tutkimukseen. Tämä on vahva viesti myös tuleville sukupolville. Näin me haalamme selvitä tästäkin, Suomen ikääntymisestä, vahvasta velkaantumisesta ja näistä poikkeuksellisista kriiseistä, joiden keskellä nyt elämme. Toivon todella, että tätä lakia myös tulevat hallitukset tulevat noudattamaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kalmari.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

14.10 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille tämän asian esittelystä. Me kaikki tiedämme, miten hankalaa on pitää tulevaisuuden investoinneista kiinni silloin, kun on vaikeat ajat, ja siksi tämänkaltaisen sitoumus on erittäin merkityksellinen.

Edustaja Kulmuni on tehnyt loistavaa työtä parlamentaarisen työryhmän vetäjänä ja saanut yhteisen linjauksen tältä koko salilta, koko puoluekannalta. [Pia Lohikoski: Se oli kyllä Matias Mäkynen, joka veti!] Tämänäköisiä ratkaisuja täytyisi laajemminkin mielestäni olla. Me kaikki, jotka olimme Sipilän hallituksen aikaan täällä ja laitoimme taloutta kuntoon, tunnemme, miten harmillista on se, että joudumme ikään kuin ylläpitoon, syömiseen käyttämään nyt rahoja. Tämä on ollut välttämätöntä sen takia, että meidän turvallisuustilanne on, mikä on, koronatilanne on, mikä oli, ja olemme joutuneet ikään kuin tämän vaikean ajan yli menemään. Mutta jos ei tulevaisuudessa pystytä pitkäjänteisesti investoimaan, me emme tästä alhosta tule koskaan pääsemään. Se on aivan sama asia kuin kotitalouksissa: jos on vaikka pk-yritys, siellä pitää pystyä siirtämään sivuun rahaa tärkeille investoinneille, että se yritystoiminta voi sitten tulevaisuudessa jatkua ja edelleen tuottaa hyvää sille perheelle.

Eli kiitoksia tästä esityksestä. Toivottavasti emme enää tulevaisuudessa ole jääneet jälkeen Koreasta, Taiwanista, Ruotsista, Japanista, Saksasta, Itävaltasta, USA:sta ja Kiinasta investoinneissa. Uskon, että tämä on kauaskantoinen ja viisas päätös.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kivisaari.

14.12 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Aivan kuten valtiovarainministeri totesi, 90-luvun laman jälkeisen Suomen nousu tapahtui merkittävältä osaltaan tutkimuksen, lisääntyvän osaamisen ja uusien kehitystoimien myötä. Syntyi muun muassa globaali Nokia-ilmiö, joka nosti Suomen yhdeksi teknologian edelläkävijäksi ja kansallisen ylpeyden aiheeksi. Nämä samat ajatukset pätevät myös tänään, siis ajassa, jossa painimme globaalin talous- ja energiakriisien myllerryksessä. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnalla on ja tulee olemaan ratkaiseva merkitys tuottavuuden kasvussa, elinkeinoelämän uudistumisessa ja hyvinvoinnin lisäämisessä Suomessa. Siksi keskusta kannattaa vahvasti t&k-toiminnan edistämistä.

Puhemies! On tärkeää, että julkisesta rahoituksesta säädetään lailla, jotta neljän prosentin bkt-tavoitteeseen voidaan päästä. Mikäli näin ei tehdä, tavoitteet saattavat jäädä haaveeksi ja puheiden tasolle. Laki siis muodostaa takuun valtion rahoituksen pitkäjänteisyydelle ja ennustettavuudelle, mikä on tärkeää myös kyseistä toimintaa tekeville yrityksille. Suurin osa t&k-toiminnassa tapahtuu — ja sen tuleekin tapahtua — yksityisellä sektorilla, mutta julkista sektoria tarvitaan vauhdittajaksi, siis kivijalaksi, jota vasten on luotto toimia ja uskaltaa.

Eräs tutkimuksen kulmatolpista on yliopistojen, korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen työ. Siksi on elintärkeää, että myös heidän rahoituksensa tulee kannustaa yhteistyöhön yksityisen sektorin kanssa, jotta tutkimuksen ja yritysten voimavarat voidaan yhdistää mahdollisimman tuottavasti. Yhteistyö on siis avainasia. Ei riitä, että jokainen taho pyörii omissa kulmissaan.

Keskusta todella korostaa osaamista t&k-toiminnan perusedellytyksenä. Osaamisen tasosta ja osaajien määrästä tulee huolehtia, sillä ne ovat perusta, jolle rakentuu kansainvälisesti kilpailukykyinen ja yhteiskunnan uudistumista tukeva toiminta. Sekin on tosiasia, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

tutkimus- ja kehittämistoiminnan osaaminen luodaan pitkäjänteisesti. Siksi esimerkiksi peruskoulujen ja toisen asteen valtava merkityksellisyys kivijalan rakentajana on tärkeää.

Puhemies! Tki-toiminnalla voidaan tuottaa ratkaisuja yhteiskunnan haasteisiin, kuten teknologiaratkaisuja kotimaista energiaa ja omavaraisuutta tukevien tuotteiden ja palveluiden perustaksi. Tutkimuksen rahoittaminen lisää suoraan tutkitun tiedon [Puhemies: Aika!] määrää ja tutkimukseen perustuvan koulutuksen volyymia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Puisto.

14.15 Sakari Puisto ps: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ensinnäkin tähän on tehty parlamentaarisessa yhteistyössä, tämä tki-tiekartta, ja tässä tavoitteena on nostaa Suomen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan menot 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta nykyisestä 2,9 prosentista vuoteen 2030 mennessä ja tavalla, jossa julkisen sektorin osuus olisi noin kolmasosa eli se 1,33 prosenttia ja sitten käytettäisiin ikään kuin vipuvartena tähän yksityistä sektoria, mikä olisi suuren osan eli sitten sen kaksi kolmasosaa.

Nyt tästä rahoituksesta on keskusteltu jonkun verran tällä kaudella, ja on selvää, että pitkäjänteinen, vakaa ja riittävä rahoitusnäkökulma on sinänsä tärkeä, mutta haluan tuoda myös keskusteluun esiin sen näkökulman, mitä tässä esityksessä, laissa, ei ole eikä julkisuudessa nyt kovin paljoa ole käsitelty, ja se on ylipäänsä se, miten tämä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta on oikein järjestetty ja koordinoitu valtion näkökulmasta. Siinä on minun mielestäni ollut pitempäänkin se ongelma, että tki-politiikan johtaminen on varsin hajanaista. Erilaiset teknologiatoimet ja niiden rahoitus myös jakautuvat eri hallinnonalueille, ja sitten kun on erilaista valmistelua, mitä tehdään kuukausien tai vuosien näkökulmasta, tai sitten strategisempaan, niin keskusteluyhteydet ovat kuitenkin aika ajoittaisia ja tapauskohtaisia ja myös pitkälti valmistelijatasolla, ja tämä on itse asiassa aika iso ongelma. Samalla erilaista informaatiota tulee eri tahoilta, hyvin kirjavaltakin joukolta, monenlaista, ja teknologian kehitys on yhä nopeampaa ja laajenevaa. Eli tähän tarvittaisiin jokin koordinaatiomekanismi aika kipeästi.

Valtioneuvostossahan on tämä niin kutsuttu TIN eli tutkimus- ja innovaationeuvosto, mutta se on varsin näkymätön toimija. Se ei ole julkisuudessa itse asiassa juuri ollenkaan ja muutenkin tuntuu olevan valtioneuvostossa jäänyt taka-alalle eikä täytä tätä tarvetta, mitä toin esille.

Minun mielestäni tähän tarvittaisiin oikeastaan samanlainen järjestely kuin mitä Britteissä ja myös anglosaksisessa maailmassa monessakin maassa on ollut jo pitkään, eli yhdet tällaiset kasvot eli valtioneuvoston ja pääministerin tieteellinen neuvonantaja, joka osallistuisi nimenomaan siihen viikoittaiseen tieteelliseen neuvonantoon eri asiakysymyksistä, akuuteista ja sitten lainsäädäntövalmisteluista, mutta joka myös sitten osallistuisi strategisempaan vaikuttamiseen ja toimien koordinointiin, jolla pystyttäisiin välttämään tätä siiloutumista. Samalla sitten tämä valtioneuvoston tutkimus- ja innovaationeuvosto tai vastaava pitäisi profiloida paljon näkyvämmiin ja sillä lailla, että sillä olisi myös korkeampi profiili. Kannustaisin, että näitä asioita otettaisiin jatkossa paljon enemmän huomioon.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiviranta.

14.18 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys ovat ensiarvoisen tärkeitä. Yksityisen sektorin rooli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

on keskeinen, mutta tarvitaan valtion ja muun julkisen vallan panostusta, ja sitä nyt saadaan suorana tukena ja kohta eduskunnan käsittelyyn tulevalla pysyvällä t&k-lisävähenyksellä, joka tehdään verotuksessa. On kunnianhimoinen tavoite päästä neljän prosentin tavoitteeseen bkt:stä. Siihen on yritetty päästä pitkään, mutta nyt näillä toimilla siihen on hyvät mahdollisuudet yltää. Talouspoliittisena keinona tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan kohdistuneilla panoksilla voidaan tukea talouden pitkän aikavälin tuottavuuskasvua. T&k-investointien tuottavuusvaikutusten kannalta on ratkaisevaa, kuinka hyvin t&k-toiminta kytkeytyy muihin aineettomiin investointeihin. Kyse on panoksesta työprosessin uudistamiseen, inhimilliseen pääomaan, digitaaliseen tietoon ja immateriaalioikeuksiin. Nämä kaikki yhdessä vahvistavat osaamisperusteista kilpailukykyä. Tutkimusperustaisen korkeakoulutuksen määrä ja laatu ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Arvoisa puhemies! Valtion t&k-rahoituksen vaikutukset tuottavuuden kasvuun riippuvat epäsuorasti myös muista kuin tki-toimintaan kohdistuvista politiikkatoimista, kuten kilpailu-, koulutus-, maahanmuutto- ja työmarkkinapolitiikasta. Suomen kaltaisessa pienessä ja avoimessa taloudessa uusien innovaatioiden ohella valmiiden innovaatioiden hyödyntäminen on tuottavuuden kasvun kannalta tärkeää. Uusien innovaatioiden kehitys edellyttää, että osaavaa ja tki-toimintaan pätevää työvoimaa on saatavilla. Innovaatiotoimintaan kykenevän ja uutta tietoa hyödyntävän työvoiman saatavuutta on mahdollista vahvistaa tukemalla koulutusta, mutta vaikutukset tulevat ymmärrettävästi vasta pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä osaajapulaa voidaan paikata houkuttelemalla osaavaa työvoimaa ulkomailta. Tutkimus- ja innovaatioympäristön ennakoitavuus lisää sen houkuttelevuutta ulkomaisille korkeasti koulutetuille osaajille. [Jussi Halla-aho: Niitä on vain vähänlaisesti tulossa!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Reijonen.

14.21 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tutkimus- ja kehittämistoiminta on tärkeää, ja on hyvä, että sitä meillä Suomessa, kotimaassa, harrastetaan ja sitä rahoitetaan. Ihan kaikenlainen tutkimus ei tietenkään ole järkevää, eli on ihan hyvä, että aina pohditaan, mikä on järkevää, koska varmasti semmoisiakin tutkimuksia on tehty, että ei aina ole ollut ideana muuta kuin tehdä tutkimusta tutkimuksen innoittamana, vaan tehdään vain tutkimusta eikä oikein mitään järkevää syytä siinä ollut. Mutta tärkeintä siinä on pohtia, mihinkä sitä rahaa käytetään.

Ihan pari asiaa haluaisin nostaa esille. Tämä on hyvin laaja kokonaisuus. Esimerkiksi nyt kun on huomattu, että meillä Suomessa on lääketeollisuus mennyt hirveän vähäiseksi ja me tarvitaan niitä lääkkeitä ihan huoltovarmuudenkin kannalta, niin toivon totisesti, että lääketeollisuuteenkin panostetaan vielä enemmän, että meillä lääkkeitä valmistetaan täällä ja tutkitaan niitä eikä olla pelkästään muiden maiden lääkkeiden varassa. Tämä sota-aikaakin on näyttänyt jo sen, että monessa apteekissa ovat lääkkeet loppu.

Toisena haluaisin tutkimuksesta nostaa esille tuon yliopistosairaaloiden rahoituksen. Yliopistosairaalat ovat kuitenkin semmoisia, joissa koulutetaan lääkäreitä, koulutetaan henkilökuntaa ja tutkitaan sairauksia. Ne ovat hirveän tärkeitä meille Suomelle, myös alueellisesti, mutta varsinkin Suomelle, koska tutkimusta ei paljon tapahdu, jos niitä yliopistosairaloita ei olisi. Siinä on ollut vähän puutteita rahoituksessa, ja toivoisin, että tähän yliopistosairaaloiden rahoitukseen kiinnitettäisiin vielä enemmän huomiota, niin että se rahoitus tulisi tosiaankin niihin yliopistosairaloihin ihan eri tavalla eikä ole sitten muista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

hoidoista pois siltä alueelta. Toivoisin, että näihinkin kiinnitettäisiin huomiota. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Vastauspuheenvuoro, edustaja Heinonen.

14.23 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Sitoumus on tärkeä viesti siitä, että eduskunnassa on parlamentaarinen tahto, että tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin halutaan panostaa. 90-luvulla lamassa kaikesta, oikeastaan kaikesta, jouduttiin säästämään, mutta yhteen silloin haluttiin panostaa, ja se oli nimenomaan tki-panostukset. [Toimi Kankaanniemi: Pitää paikkansa!] Niihin on tässä keskustelussa viitattu, ja niistä luotiin se kasvu, se menestystarina, joka kantoi meitä hyvin pitkään, ja toivotaan, että tästä löytyy nyt samanlaista buustia meidän kohtuullisen vaikeaan tilanteeseen.

Meillä pitää olla riittävästi toimia, tilaa ja kannustimia yrityksille osallistua tähän tki-toimintaan mutta myös sitten peruskoulu, jossa luodaan ne perustat tälle kaikelle osaamiselle, ja toivon, että siihen myös yhdessä löydämme keinoja, sillä se rahoitus ei noussut koskaan 90-luvun lamaa edeltävälle tasolle, vaan se on jäänyt alemmas, ja se näkyy itse asiassa tänäkin päivänä meidän Pisa-tuloksissa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Niikko, vastauspuheenvuoro.

14.24 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tutkimus- ja kehittämistoimintaan on ensi vuoden budjetissa varattu lähes 2,4 miljardia euroa rahaa. Se pirstoutuu monelle eri sektorille. Ihan kansanomaisesti nostan esille muutaman asian:

On vaikea ymmärtää se, miksi esimerkiksi Business Finlandilta ollaan leikkaamassa 216 miljoonaa vuosien 22—23 muutoksen aikana, kun me tiedämme, kuinka tärkeää se tutkimus ja kehitys on Suomen viennin kannalta. Tämä on aivan käsittämätöntä. Mutta vastaavasti Suomen Akatemialle olette nostamassa 40 miljoonaa lisää rahaa, ja tämä 40 miljoonaa on siitä mielenkiintoinen summa, koska viime vuonna, hallitus, valtiovarainministeri, te yrititte leikata sieltä 40 miljoonaa Veikkauksen tulojen vähentymisen takia. Ei mennyt kuin vajaa kuukausi, kun ministeri Antti Kurvinen iloitsi siitä, että tämä leikkaus peruttiin.

Ja sitten me saamme lukea, millaisia hankkeita on aloitettu tänäkin vuonna: Esimerkiksi Suomen Akademia tutkii tälläkin hetkellä, parhaillaan, sitä, miksi ulosteesta ei Suomessa puhuta vakavasti, sillä ulostamiseen liittyy paljon epätasa-arvoa, ja tutkija alkoi viime kuun alussa lähes puolen miljoonan määrärahalla tutkimaan ulostetta ja sen kautta sitä, miltä yhteiskunta vaikuttaa. Sitten tutkitaan erilaisia sammakkoja, Etelä-Amerikan sammakkoja, ja sitä, kuinka ne kannibalisoivat [Puhemies: Minuutti on kulunut!] ja syövät toisiaan — tähänkin menee lähes puoli miljoonaa rahaa. Minkä takia tätä rahaa käytetään näin älyttömiin tutkimuksiin? Sen kysyn, ministeri, teiltä.

Puhemies Matti Vanhanen: Vielä vastauspuheenvuoro edustaja Essayahille. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

14.25 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kyllä minä pidän tätä erittäin hienona saavutuksena, että parlamentaarisessa työryhmässä olemme saaneet aikaiseksi tämän lainsäädännön, jolla todellakin katsomme sitten yli hallituskausien ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

suomalaisena yhteiskuntana sitoudumme siihen, että tutkimus, tuotekehitys ja innovaatiot kantaisivat meidän yhteiskuntaa myöskin tulevana vuosina eteenpäin. Tuo neljän prosentin bkt-taso on kunnianhimoinen, siihen tarvitsee tehdä töitä. Ja totta kai tässä sen ajatuksen kahdesta kolmasosasta yksityiseltä puolelta, yhdestä kolmasosasta julkiselta puolelta tulee olla se sitoumus, mihin yhteiskuntana yhdessä ponnistelemme.

On erityisen tärkeää, että tässä sitten huomioidaan jatkossa esimerkiksi sillä verokannusteella nämä pk-yritykset, koska niillä harvemmin on omaa tutkimusinfraa ja ne monta kertaa sitten esimerkiksi ostavat näitä palveluita. Tietysti täällä ovat kollegat tuoneet esille hyvin sen, että koko koulutusketjun tulee olla kunnossa, ei pelkästään yliopistojen tutkimuslaitosten vaan koko koulutusketjun, jotta me varmasti pystymme yhteiskuntana sitten tästä tki-panostuksesta pitämään hyvää huolta.

Puhemies Matti Vanhanen: Puhujalistaan. — Edustaja Hyrkkö.

14.27 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Tiede, innovaatiot ja teknologinen kehitys tuovat elämäämme hyvinvointia ja vaurautta, ne parantavat talouden tuottavuutta ja auttavat meitä ratkaisemaan maailmanlaajuisia ongelmia pandemioista ilmastomuutokseen.

Tämä eduskuntaryhmien yhteisymmärrys tki-panostusten välttämättömyydestä on todella merkittävä askel suomalaisessa tutkimus- ja innovaatiopolitiikassa. Vihreä eduskuntaryhmä on erittäin vahvasti sitoutunut tähän tavoitteeseen ja niihin keinoihin, joilla pyritään kasvattamaan Suomen yksityiset ja julkiset tki-panostukset neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta. On todella hienoa, että tämä meidän parlamentaarisessa työryhmässä yhdeksi ratkaisuksi esittämämme rahoituslaki on nyt jo täällä eduskunnan käsittelyssä. Kiitos hallitukselle ripeästä toiminnasta sen osalta, että pystytään varmistamaan tämä tki-rahoituksen pitkäjänteinen kasvu-ura. Tietenkin julkisen rahoituksen kasvattamisen lisäksi on välttämätöntä saada myös yksityinen tki-rahoitus kasvuun, jotta tähän tavoitteeseen voidaan päästä, ja lähtökohtana tietenkin on se, että yksityinen sektori tekee oman osansa, eli yhtä julkista euroa kohden yksityistä tulee kaksi.

Arvoisa puhemies! Onnistuminen näissä tki-tavoitteissa edellyttää vahvoja panostuksia myös osaamiseen ja koulutukseen, samoin kansainvälisten osaajien houkuttelua. Nimenomaan ihmiset luovat uutta, tutkivat ja kehittävät niitä ratkaisuja, joiden avulla yritykset ja Suomi voivat menestyä ja ratkoa maailman ongelmia. Osaamisen merkitys ja osaavan työvoiman saatavuus nousevat vahvasti esiin myöskin tätä aihetta käsittelevässä tutkimuksessa sekä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän vetoumuksissa. Tämän pullonkaulan purkaminen on kaiken a ja o.

Tutkimusta, kehitystä ja innovaatioita tehdään pitkällä horisontilla, usein kymmenienkin vuosien tähtäimellä, pidemmällekin. On korkea aika, että me siirrytään politiikan tempoilevuudesta pitkäjänteiseen rahoitukseen ja kokonaisvaltaiseen kehittämiseen tässä tki-politiikassa. Todellinen näytön paikkahan meillä on tulevana keväänä, kun tätä rahoituslakia sitten ensimmäistä kertaa sovelletaan: maltammeko pitää kiinni siitä sitoumuksesta, että näihin asioihin panostetaan? Toivon todella, että maltamme.

Arvoisa puhemies! Parlamentaarisessa työryhmässä jatkamme edelleen työtä. Ennakoitavan ja pitkäjänteisen tki-politiikan puolesta tehdään työtä, jotta Suomen tki-politiikan johtamista pystytään vahvistamaan ja jotta nämä meidän yhteiset eurot pystytään käyttämään viisaasti ja tehokkaasti, vaikuttavaa, uutta luovaa, kansainvälisesti kilpailukykyistä, laadukasta tutkimus- ja innovaatio toimintaa painottaen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

Täytyy sanoa tähän aiempaan keskusteluun viitaten, että ainahan ne tutkimuksen, varsinkaan perustutkimuksen, tulokset eivät ole itsestään selviä. Ne eivät ole sillä lähtöhetkellä välttämättä tiedossa, vaan joskus ne ovat sivuosumia, sattumaakin tarvitaan, ja silti meidän täytyy uskaltaa näitä panostuksia tehdä, kun me tiedetään historiasta, että yritysten ja erehdysten kautta löytyvät ne isot ratkaisut, ja panostukset maksavat itsensä takaisin hyvinvointina, tuottavuutena, verotuloina ja ratkaisuna niihin maailmanlaajuisiin ongelmiin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Koponen, Ari.

14.30 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Näin pieni maa kuin Suomi elää osaamisesta. Suomesta on tehtävä houkutteleva toimintaympäristö tutkimukselle ja innovatiivisille yrityksille. Tämä edellyttää esimerkiksi luotettavaa säädösympäristöä. Tki-panostukset takaavat, että yrityksille avautuu uusia mahdollisuuksia investoida ja kehittää. Tämän vuoksi on tärkeää panostaa myös alueelliseen tki-toimintaan ja luoda näin edellytyksiä aluelouden vahvistamiseen eri puolille Suomea, ei vain pääkaupunkiseudulle. Vaikeinakin aikoina meidän on pidettävä huoli tulevasta kasvusta, ja tki-panostuksen nostaminen neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä on juuri tätä.

Mutta viime keväänä esimerkiksi yli 700 000 euroa pistettiin palaamaan hankkeisiin, jotka tuottivat uutta tietoa siitä, miten naiset raivaavat tilaa feminismiin avulla heteroseksistisessä ja miesvaltaisessa hiphop-genressä ja miten eri tavoin valkoiset ja ei-valkoiset naisartistit neuvottelevat erilaisista rotuun ja sukupuoleen liittyvistä normeista suhteessa suomalaiseen ja kansainväliseen hiphop-kulttuuriin. [Sebastian Tynkkynen: Käsittämätöntä!] En usko, että kansalaiset tai lehtereillä olevat seuraajat haluavat, että yhteisin verovaroin tai julkisella velanotolla kustannetaan vastaavaa tiedettä. [Välihuutoja vasemmistolii-ton ryhmästä] Tällaisen tuhlaukseen pitää loppua, sillä meillä on paljon peruspalveluitakin vajaamitoitetulla rahoituksella, esimerkiksi mielenterveyspalvelut, vanhustenhoito ja koululaisten perusopetus. Avainasemassa on se, miten ja mihin näitä varoja käytetään. [Hälinää]

Puhemies Matti Vanhanen: Puheenvuoro, edustaja Lohikoski.

14.32 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Suomen taloudellinen kehitys on historiallisesti katsottuna menestystarina, jossa pieni, pohjoinen kehitysmaa nousi maailmantalouden periferiasta kehittyneeksi hyvinvointivaltioksi. Tässä kehityskulussa olennaista on ollut tuotantoteknologian nopea kehitys sekä samanaikainen inhimillisen pääoman kasvu, josta voidaan kiittää useita panostuksia koulutukseen. Teknologinen kehitys ja koulutus ovat siis kulkeneet käsi kädessä, toisistaan riippuvaisina. Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojärjestelmä on ollut huipputasoa, mistä esimerkkinä on, että Suomi omaksui ensimmäisenä maana kansallisen innovaatiojärjestelmän kehittämisen koko tki-politiikan läpileikkaavana elementtinä. Tärkeä asia on myös tieteen vapaus — tämä terveisenä sinne salin oikealle laidalle.

Sittemmin tki-rahoitus on alkanut laahaamaan. Päinvastoin kuin verrokkimaissa, Suomen t&k-menot laskivat voimakkaasti vuosina 2010–2016. Korkeimmillaan osuus oli noin 3,7 prosenttia vuosina 2009–2010 ja alimmillaan 2,7 prosenttia vuosina 2016–2017. Tämä on virhe ja epäkohta, jota nyt esittelyssä olevalla lailla pyritään korjaamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

Arvoisa puhemies! Yhteiskuntaa kohtaaviin kriiseihin on löydettävä ratkaisuja tutkimuksesta sekä sitä kautta innovaatioista. Meidän on ratkaistava elollista ympäristöä uhkaava ilmasto- ja luontokatokriisi, minkä lisäksi Suomessa yksi suurimmista kysymyksistä on demografian muutokseen eli väestökehitykseen liittyvä hoivakriisi. Onkin tärkeää, että kaikki eduskuntaryhmät ovat nyt sitoutuneita tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen nostamiseen neljään prosenttiin suhteessa bkt:hen vuoteen 2030 mennessä. Julkisen osuuden nostaminen on erittäin tärkeää, sillä vain markkinoiden varaan jätettynä uuteen tietoon ja osaamiseen investoitaisiin aivan liian vähän.

Arvoisa puhemies! Viime vuosien t&k-rahoituksen vajeita hallitus on jo nyt lähtenyt korjaamaan. Esimerkiksi Suomen Akatemian kokonaisrahoitusta on nostettu 500 miljoonaa euroon, joka on aiempiin julkisen talouden suunnitelmiin verrattuna tietääkseni ennätystaso. T&k-ryhmän jäsenenä olin itsekkin mukana määrittelemässä näitä tki-rahoituksen yhteisiä periaatelinjauksia, joissa totesimme, että sitoutuminen pitkäjänteiseen, ennakoitavissa olevaan sekä kansainvälisen vertailun kestäväan julkisen rahoituksen tasoon on tärkeä askel Suomen tki-järjestelmän elvyttämiseksi.

Itse haluan korostaa vielä julkisen rahoituksen lisäksi sitä, että meillä on tärkeää panostaa erityisesti perustutkimukseen ja tutkimuslaitosten toiminnan varmistamiseen. Julkisen rahoituksen ohjaavana periaatteena täytyy olla ennen kaikkea tasa-arvo, ilmasto- ja ympäristökestävyys sekä demokratia ja tieteen vapaus.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

14.35 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Kiitos erittäin hyvästä keskustelusta, ja vielä kerran kiitos todellakin parlamentaarista valmistelusta ja sitoutumisesta. Tämän lain juuri on eduskunnan puolueiden välisessä yhteistyössä, ja se on aina periaatteellisestikin arvokas asia, mutta erityisen tärkeää se on silloin, kun katsotaan yhdessä kauemmas tulevaisuuteen. Haluan myös erikseen kiittää ja mainita puhemies Matti Vanhasen, jonka valtiovarainministerikaudella tätä työtä laitettiin niin ikään jo vahvasti liikkeelle — kiitos siitä kauas katsomisesta.

Muutamia huomioita asiasisältöihin:

Edustaja Kalmari erittäin viisaasti arvioi tätä kokonaisuutta ja nosti esiin myös nämä kansainväliset esimerkit. Tämä tutkimus- ja kehitystoimintaan satsaaminen asettuu myös aina kansainvälisiin vertailukohtiin, siihen, miten muut toimivat, miten me toimimme. On selvää, että maiden välinen kilpailukyky ja pärjääminen kansantalouksina ovat myös sidoksissa siihen, onnistutaanko tutkimus- ja kehitystoiminnassa ja siitä kumpuavissa innovaatioissa.

Edustaja Puiston puheenvuoro oli niin ikään laaja ja analyttinen ja otti kantaa myös tähän tutkimus- ja kehitystoiminnan johtamiseen. Minustakin se on yksi ongelma. On perusteltua ja oikein, että sitä esimerkiksi kansallisella tasolla johdetaan useammasta eri ministeriöstä, tutkimustoimintaan tehdään myös valtion omissa tutkimuslaitoksissa. Sitä johdetaan ikään kuin yritys-elämäyhteyksin vahvasti elinkeinoministeriöstä ja totta kai osana korkeakoulutuksen politiikkaa, mutta tiivis yhteinen johtaminen ja kansallinen näky tarvitaan, ja siksi tämä parlamentaarisen tki-työryhmän jatkotyö on myös valtavan tärkeää tässä suhteessa.

Ja kyllä, emme voi päättäjinä olla liikaa korostamatta sitä, mikä merkitys on yksityisen rahan sitoutumisella tähän. Mikäli me emme saa suomalaisia yrityksiä, säätiöitä, tahoja,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

joilla on rahaa laittaa liikkeelle, sitoutumaan tähän, nämä valtion panokset valuvat hukkaan. Sekin riski on olemassa, ja sen riskin me nyt haluamme ottaa, mutta tämä perustuu ennen kaikkea yksityisen rahan liikkeelle laittamiseen. Ja kaiken a ja o on tämä pitkä yhteinen sitoutuminen. Yritykset eivät pohdi elämäänsä, eivätkä toivottavasti myöskään puolueet ja me poliitikot Suomen tulevaisuutta, vain vuoden perspektiivissä tai edes vaalikauden vaan paljon, paljon pidemmällä katsannolla. Siksi tämä pidempi sitoutuminen voi toivottavasti olla auttamassa — ainakin siihen se on tarkoitettu — yksityisen rahan liikkeellelähtöä vahvasti.

Edustaja Reijonen otti kantaa myös tähän lääkekehityksen merkitykseen, ja ilokseni voin todeta, että tämän syksyn budjetissa, jota eduskunta parhaillaan käsittelee, on poikkeuksellisen suuri satsaus lääkekehityskeskukseen. Se on osa tutkimus- ja kehitystoimintaa Suomelle, ikään kuin se puuttuva palanen korkeakouluissa tehtävän upean tutkimustyön ja lääketeollisuuden välillä. Minulla on aivan sama kanta kuin teillä: uskon vahvasti terveysteknologian ja lääketeollisuuden merkitykseen myös Suomen kasvupotentiaalina. Vahva terveysdatamme kansana myöskin on tätä auttamassa.

Sen sijaan en ilahtunut aivan niin paljon perussuomalaisten puheenvuoroista, erityisesti edustaja Niikolta, joissa lähditte profiloimaan, mikä on hyvää ja mikä on huonoa tutkimusta. [Mika Niikko: Miksi?] Ehkä teillä on enemmän asiantuntemusta kuin minulla, mutta minulla ei ole kykyä arvioida laadukkaan tutkimuksen kriteerejä aihevalintaan pohjautuen. [Vasemmalta: Juuri näin! — Mika Niikko pyytää vastauspuheenvuoroa] Ja pidän myös erityisen tärkeänä rakentaa palomuri poliittisen päätöksenteon ja tieteen kritiikin välille. [Vasemmalta: Kyllä!] Pidän sitä aivan ehdottomana sivistysvaltion peruslähtökohdaksi. [Vasemmalta: Juuri näin!] Me emme myöskään valtiona tule valitsemaan niitä voittaja-aloja, jotka tulevat olemaan ikään kuin tutkimuksen ja kehityksen menestystarinoiden lähteitä. Eivät 90-luvun kansanedustajat valinneet, että Nokia-stapa me tehdään Suomen paras tarina. Se syntyi, kun luotiin oikeanlaiset puitteet. Ja tämänkaltaiset puheenvuorot, näistä varoitan vakavasti: maailmalta on esimerkkejä, jotka eivät lupaa hyvää silloin, kun poliitikot lähtevät arvioimaan tieteen merkityksellisyyttä tavalla, jolla edustaja Niikko sen täällä teki.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.39.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.18.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt jatketaan aiemmin tässä istunnossa keskeytetyn asiakohdan 3 käsittelyä. — Keskustelu, edustaja Ollikainen poissa. — Edustaja Kaunisto.

19.18 Ville Kaunisto kok: Arvoisa puhemies! Valitettavasti leikkuri kävi niin, että meni iltakeskusteluksi enkä päässyt tiedustelemaan ministerin tarkkaa kantaa asiaan, mutta se kuuluu työhön. Olennaista mielestäni tässä on valtiovarainministeri Saarikon nosto siitä, että suomalainen kilpailukyky ja hyvinvointi rakentuvat erittäin vahvasti suomalaisen tut-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

kimus-, kehitys- ja innovointitoiminnan ympärille, ja se tärkeys on aivan ehdottomasti huomioitava.

Mutta ehkä asia, mikä tänään aikaisemmin tässä keskustelussa ei noussut esiin, on tki-toiminnan vaikutus myös Suomen kansalliseen turvallisuuteen. Eli jos me mietitään nyky-maailman kehityssuuntia ja mahdollista jakautumista eri blokkeihin, niin on aivan päivän-selvää, että esimerkiksi teknologiakehityksessä Suomi saattaa joutua asemaan, jossa me emme enää niin sanotusti omista sitä teknologiaa, mitä käytetään, ja sen takia tki-toimin-taan panostaminen on äärimmäisen tärkeää.

Täällä aikaisemmassa keskustelussa nousi myös esiin, että kun puhutaan tki-rahoituk-sesta, niin sen pohjalla pitää olla huolellinen ja hyvä taloudenhoito. Jos ei siellä pohjalla ole hyvää ja huolellista taloudenhoitoa, niin on aivan selvä, että me päädytään tilanteeseen, jossa ennakoitavuus heikkenee. Ja jos rahoituksen ennakoitavuus heikkenee ja menee his-siliikkeeseen, niin loppupeleissä tulokset ovat huonompia kuin mihin alun perin edes ha-luttiin.

Mutta se viimeinen pointti, mihin olisin mielelläni kuullut ministerin näkemyksen: Olen tätä asiantuntijoilta kysynyt ja toivon, että täällä salissa olisi asiantuntija, joka voisi valais-ta minua. Kun me puhutaan tki-panostuksista ja neljän prosentin bruttokansantuotteen osuudesta tki-toimintaan ja rahoitukseen, niin sehän on hieno maali, ja kun siihen sitoudu-taan, sen signaali vaikutus on valtava, mutta kysymys on nyt se, onko 3,6 prosenttia bkt:stä tki:hin, joka toteutetaan erittäin hyvin, huolellisesti, laadukkaasti, huonompi kuin 4,2 pro-senttia, joka toteutetaan huonosti. Eli tämä on ehkä se kysymys, mihin minä en ole saanut vastausta. Tietyllä tavalla siellä taustalla on se todellisuus, että ei hirttäydytä aina niin pal-jon lukuihin vaan keskitytään siihen, että se tuloksellisuus olisi aivan viimeisen päälle hy-vä, mutta on erittäin tärkeää, että tässä on parlamentaarinen yhteisymmärrys rakentunut.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkyinen poissa, edustaja Talvitie poissa, edustaja Kankaanniemi poissa, edustaja Hopsu poissa. — Edustaja Risikko.

19.21 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Tulen lyhyesti vielä puhumaan.

Sivistysvaliokuntahan on ottanut tutkimukseen ja kehittämiseen kantaa, ja todetaan mei-dän mietinnössä 19/21 näin: ”Tutkimus- ja kehittämismenojen kasvattaminen neljään pro-senttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä edellyttää sekä julkisen sektorin panostusten että yksityisen sektorin investointien merkittävää kasvua.” Tätäkin virkettä ajatellen tämä hallituksen esitys on erittäin tärkeä.

Sivistysvaliokunta viittaa tässä yhteydessä myös kannanottoon, jonka eduskunta on hy-väksynyt käsitellessään valtioneuvoston selontekoa kestävän kehityksen globaalista toi-mintaohjelmasta ”Agenda 2030: Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa”. Tässä kannanotossa todetaan seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto nostaa tut-kimus- ja kehityspanokset neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta. Oikein mitoitettulla ja kohdistetulla sekä riittävän kokoluokan julkisella kestävän kasvun vivutuksella voidaan nopeuttaa ja kasvattaa myös yksityisiä investointeja.” Ilman korkeatasoista perustutkimus-ta ei synny laadukasta tuotekehitystä ja muuta tieteelliseen tietoon perustuvaa kehittämis-toimintaa. Laadukas tutkimustyö edellyttää riittäviä resursseja yliopistojen tutkijakoulu-tukseen, ja korkeatasoinen tutkijakoulutus tukee monesti myös yritysten tki-toimintaa. Ammattikorkeakouluilla on puolestaan tärkeä rooli niiden harjoittaessa työelämälähtöistä ja aluekehitystä edistävää soveltavaa tki-toimintaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että julkisella rahoituksella tuetaan merkittävässä määrin korkeakoulujen tutkimustoimintaa ja että korkeakoulujen ja yritysten väliseen yhteistyöhön luodaan toimivia kannusteita. Pitkäkestoinen ja suunnitelmallinen tutkimusresursointi edellyttää riittävää taloudellista ja poliittista sitoutumista. Valiokunta viittaa tältä osin jo aiemmin esille nostamaansa vaalikaudet ylittävään ohjelmaan, jonka puitteissa on mahdollista turvata tutkimukseen suunnattavien resurssien riittävyyttä. Ja Suomen menestyksen kannaltahan on välttämätöntä, että tutkittuun tietoon panostetaan, tutkimusrahoituksen ennakoitavuus varmistetaan ja tutkijoiden työ turvataan. Myös kansainvälisten tutkijoiden ja opiskelijoiden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Suomessa tehdään laadukasta tutkimusta ja annetaan siihen perustuvaa opetusta hyvissä tutkimusympäristöissä.

Tällä viimeisellä kappaleella tässä meidän mietinnössä, joka koski siis valtioneuvoston selontekoa, me haluamme muistuttaa siitä, että ei tule hyviä tutkijoita, jos ei ole hyvää peruskoulutusta, ja siitäkin syystä me aina puhumme siitä koulutuksen laadusta ihan sen koulupolun alusta lähtien. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Niikko poissa, edustaja Eskelinen poissa. — Edustaja Kaunisto.

19.24 Ville Kaunisto kok: Arvoisa puhemies! Otin vielä yhden puheenvuoron, kun huomasin, että edustaja Strand joutui lähtemään pois eikä päässyt pitämään omaa puheenvuoroaan. Arvaan, että hän olisi Vaasan energiaklusterin nostanut erinomaisena esimerkkinä tässä. Nyt se on jälleen kerran salissa... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu] — No niin, nyt toimii mikrofoni. — Nyt kun se on tosissaan minun toimestani nostettu esiin, niin edustaja Strand voi nukkua tämän illan rauhassa.

Mutta oikeastaan tästä syystä halusin oman puheenvuoroni ottaa, koska tämä tki-toiminnan merkitys on niin valtava, ja se leikkaa tietyllä tavalla tämänkin päivän keskusteluja, mitä tässä salissa ollaan käyty. Ihan esimerkkinä omalta alueeltani Kaakkois-Suomesta haluan ottaa Kaakkois-Suomen metsäteollisuuden, jonka innovointikyky ja uusien asioiden keksiminen ja panostus siihen tki-toimintaan ovat luomassa aivan uusia asioita, mitä metsäteollisuus pystyy tulevaisuudessa tekemään. Osittain nämä linkkiytyvät: me aikaisemmin käsiteltiin täällä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa, ja siinä on osoitus, että nämä kaikki menevät limittäin.

Toisaalta meillä on Haminassa datakeskus, joka linkkiytyy vahvasti huoltovarmuuteen, kun puhutaan teknologisesta taistosta ja siitä, mikä Suomen asema on teknologian tämänhetkisessä valtavassa kehityksessä. Yhteiskunnat tulevat varmasti kohtaamaan uudenlaista kilpailua tälläkin saralla, ja siinä turvallisuuspuoli nousee vahvasti esiin.

Viimeisenä vielä haluan nostaa Kymenlaakson — Etelä-Kymenlaakson ennen kaikkea — akkuteollisuuden, joka nojaa vahvasti tki-toimintaan ja jälleen kerran osuu tähän aikaisempaan keskusteluun huoltovarmuudesta ja energiapolitiikasta ja siitä, miten me oikeasti selviämme tulevaisuudessa ja mitä ne ratkaisut tulevat energiapolitiikan sektorilla olemaan. Näitä esimerkkejä löytyy ympäri Suomen, miten tki-panostukset parantavat meidän jokaisen ihmisen elämää, ja tämä on äärimmäisen tärkeä asia. Niin kuin äsken sanoin, tämä on sellainen kokonaisuus, missä tarvitaan koko eduskunnan tuki myös jatkossa eikä vain tämän kauden ja seuraavan kauden ajan. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Risikko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2022 vp

19.27 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Jokainen meistä ymmärtää tutkitun tiedon merkityksen päätöksenteon perustana ja myöskin sen edellyttämän korkeatasoisen koulutuksen, koska hyviä tutkijoita tai hyvää tutkimusta ei saavuteta, ellei meillä ole laadukas koulutus.

Tänä päivänä käsittelemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 24—30. Laissa siis säädettäisiin valtion talousarvioon vuosina 24—30 otettavien tutkimus- ja kehittämistoimintaan tarkoitettujen valtuuksien ja määrärahojen yhteismäärästä. On tärkeää, että julkinen sektori ja valtio avustavat tätä tutkimustoimintaa. Tärkeää on tietysti myöskin se, että tällä valtion tuella mahdollistetaan myöskin se, että yksityiset organisaatiot voisivat tulla mukaan. Useimmiten on niin, että kun valtio antaa jonkun potin, niin sitten saadaan myöskin yksityistä rahoitusta mukaan. Tässä nimittäin yksityinen rahoitus tarvitaan, jotta me sitten hiljalleen hivutetaan sitä sinne neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta.

On hyvä, että tähän perustettiin ihan parlamentaarinen ryhmä, ja se on nimenomaan... Jos ajattelee tulevaisuutta, niin meillä on aika tiukka taloudellinen tilanne tulevina vuosina, mutta tutkimuksesta, koulutuksesta ja kehittämistyöstä meidän ei pidä luopua eikä pidä jättää niitä resursoimatta. Kuitenkin tutkimus, kehittäminen ja koulutus ovat pienelle maalle elinehtoja. Me ollaan oltu huolissaan tästä koulutustason laskusta. Samalla lailla meidän pitää olla huolissamme myöskin sitten siitä, että jos koulutustaso laskee, niin myöskin tutkimuksen taso laskee. Meillä pitää olla siihen resursseja.

Otan esimerkin tuolta sosiaali- ja terveydenhuollosta. Suomi on tunnettu maa siitä, että meillä on korkeatasoista syöpätutkimusta. Syöpä on kansansairaus sekä meillä Suomessa että koko Euroopassa, ja siitä syystä on hienoa olla näkemässä, että Suomi menee maailmankartalle syöpätutkimuksen ja syöpähoitojen kehittämisessä. Sitä työtä meidän pitää jatkaa. Myös terveysteknologia on sellainen tutkimuksen ja kehittämisen ala, joka on meillä mahdollisuus kasvuun, ja se on kasvuala, kunhan siihen vain satsataan.

Toivon, että nimenomaan myöskin tällaisia uusia aloja — jotka eivät perinteisesti ole niitä, joihin me olemme satsanneet vuosien aikana — otetaan tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan kohteeksi ja kehittämisen kohteeksi. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.